

CHCEME NAŠE DIEŤA
INTEGROVAŤ
DO ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Rozmýšľate nad integráciou dieťaťa s Downovým syndrómom do základnej školy a neviete, kde začať? Naša príručka vám vysvetlí základné predpoklady úspešnej integrácie.

PREČO INTEGROVAŤ

- ľudia s DS žijú medzi nami a majú rovnaké právo na vzdelávanie v mieste svojho bydliska ako všetky ostatné deti
- detský kolektív ponúka vzory, vďaka ktorým dieťa s DS ľahšie a rýchlejšie napreduje, učí sa napodobovaním
- dieťa nemusí cestovať do vzdialenej špeciálnej školy
- spoločnosť prirodzene prijme ľudí s hendikepom, ak sa s nimi stretáva od detstva
- v dospelosti budú žiť v bežnom prostredí, preto ich bežná škola a bežné podmienky najlepšie pripraví na ďalší život
- deti, ktoré majú spolužiaka s DS sa stávajú empatickejšie, viac si vážia svoje schopnosti a možnosti
- z detí, ktoré majú v triede hendikepovaného spolužiaka, vyrastú s väčšou pravdepodobnosťou ľudia, ktorí vedia, ako sa správať v spoločnosti ľudí s hendikepom, ako využiť ich schopnosti, ako im pomôcť
- deti prijímajú odlišnosť prirodzene

NA ČO SA TREBA PRIPRAVIŤ

- mať čiastočný prehľad v legislatíve, aby ste vedeli, čo sú vaše základné práva
- častejšie konzultácie s pedagógmi, a najmä s asistentom, pravidelné domáce prípravy na vyučovanie
- zvedavé pohľady a otázky spolužiakov, resp. ich rodičov
- dlhšia adaptácia na pravidlá pri vyučovaní

ČO AK SI MYSLÍM, ŽE MOJE DIEŤA NIE JE NA INTEGRÁCIU „ZRELÉ“

- Mnoho rodičov sa domnieva, že pre úspešnú integráciu je nevyhnutná určitá úroveň schopností dieťaťa. K tomu je potrebné pristupovať vždy individuálne. Je známych niekoľko príkladov, keď malo dieťa napr. veľké problémy s rečou, no dieťa sa rozhovorilo až v škole, keď sa učilo slabikovať a čítať. Výrazne ho to posunulo vpred vo vývoji. Alebo je dieťa neposedné a rodič má opodstatnené obavy, že sedieť 45 minút na vyučovacej hodine dieťa nevydrží. Skúsenosti rodičov ukazujú, že čo robia ostatní žiaci, to skôr či neskôr začnú robiť aj deti s DS. Ak všetci sedia v lavici, aj dieťa s DS sedí v lavici. Naučí sa hovoriť len po vyzvaní učiteľom, postaviť sa na začiatku vyučovacej hodiny, jesť a piť len cez prestávky a pod. Chce to chvíľku trpezlivosti, ale deti sa zvyčajne časom prispôbia.

MUSÍME SA S DIEŤAŤOM DOMA UČIŤ NIEKOĽKO HODÍN DENNE?

- Určite nie. Ak sa s dieťaťom v škole pracuje, je prirodzené, že v popoludňajších hodinách bude unavené. Príprava do školy by mala zahŕňať krátke zopakovanie učiva v trvaní max. 30 - 45 minút. Domov nemá byť miestom druhej školy a rodič nemá suplovať prácu učiteľa. Je nevyhnutné nechať dieťaťu priestor na oddych, prípadne na záujmové činnosti. Len tak môže byť v dobrej kondícii, s radosťou ísť ďalší deň do školy a podať adekvátny výkon.

LEGISLATÍVA, V KTOREJ MÔŽETE HĽADAŤ OPORU

- Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 24)
- 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky
- Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov zo dňa 5. 11. 2003
- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 306/2009 Z.z. o školskom klube detí, školskom stredisku záujmovej činnosti, centre voľného času, školskom hospodárstve a stredisku odbornej praxe
- Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z.z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z.z.
- 365/2004 - Rek. zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)
- Metodický pokyn Ministerstva SR k zavedeniu profesie asistent učiteľa č. 184/2003-095

DODRŽIAVANIE ZÁSADY ROVNAKÉHO ZAOBCHÁDZANIA PODĽA ANTIDISKRIMINAČNÉHO ZÁKONA

- 365/2004 Z.z. spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania, zdravotného postihnutia a iných (zákon 365/2004 Z. z. čl. 1 § 2 odsek 1)

AKÉ SÚ RIZIKÁ PRI INTEGRÁCIÍ?

- Vzťah dieťaťa s asistentom musí byť priateľský, no zároveň musí dieťa rešpektovať autoritu asistenta. Ak si títo dvaja nebudú rozumieť, môže byť škola pre dieťa trápením.
- Hodnotenie žiaka, zmena variantu vzdelávania, neochota integrovať (administratíva, predsudky učiteľov, že dieťa s DS predstavuje mentálne postihnutie, ktoré nepatrí do ZŠ).
- Zvládnutie prechodu na druhý stupeň, časté striedanie vyučujúcich pedagógov.
- Po nástupe dieťaťa do prvého ročníka musí škola pokryť náklady na asistenta od septembra do decembra z vlastných zdrojov, resp. od zriaďovateľa. V ďalšom období škola môže, no nemusí dostať financie na asistenta od štátu. Príspevok od štátu málokedy pokrýva všetky náklady na asistenta.

AKO POSTUPOVAŤ PRI INTEGRÁCIÍ?

- Dohodnúť si stretnutie s riaditeľom školy, kde chceme dieťa integrovať (obyčajne v mieste trvalého bydliska), najlepšie 1 rok pred plánovaným nástupom do školy, oboznámiť ho s našimi potrebami a ponúknuť možnosti riešenia, byť nápomocný pri integrácii. Možnosťou je prísť na stretnutie aj s dieťaťom.
- ZÁPIS - termín január - február pred nástupom dieťaťa do školy.
- ŽIADOSŤ o integráciu dieťaťa so ŠVVP (špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami) - podáva rodič pri zápise.
- K žiadosti treba priložiť vyjadrenie centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP) k integrácii (zahŕňa vyjadrenie špec. pedagóga a psychológa), vyjadrenie pediatra.

„Riaditeľ základnej školy nemôže odmietnuť prijať a vzdelávať dieťa s diagnostikovanými ŠVVP, ktoré do tejto školy patrí podľa bydliska, nakoľko školská dochádzka je povinná pre všetky deti príslušného veku bez rozdielu (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 1 POP 2008/2009).“

Zdroj: Interný materiál štátnej školskej inšpekcie Školská integrácia žiakov so ŠVVP a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v špeciálnych triedach ZŠ.

- ROZHODNUTIE o prijatí žiaka do ZŠ - vystaví riaditeľ ZŠ.
- NÁVRH na prijatie žiaka so ŠVVP – patrí medzi povinnú dokumentáciu žiaka, vyplní ho škola.
- ASISTENT UČITEĽA - riaditeľ školy požiada svojho zriaďovateľa o pridelenie finančných prostriedkov na asistenta učiteľa (žiadosť sa posiela každoročne do 30. septembra).
- IVP - vypracovanie individuálneho vzdelávacieho plánu.
- OSOBNÝ LIST dieťaťa so ŠVVP (§ 15 ods. 4 vyhlášky MŠ SR č. 212/1991 Zb. o špeciálnych školách v znení neskorších prepisov).

Aj keď to na prvý pohľad vyzerá možno zložito, dá sa to zvládnuť. Úlohou rodiča je len podať do školy žiadosť o integráciu, ku ktorej doloží vyjadrenia špec. pedagóga, psychológa (CPPPaP) a pediatra. Ostatné náležitosti sú v kompetencii školy a zriaďovateľa.

PODMIENKY, KTORÉ MUSÍ SPĽŇAŤ ASISTENT UČITEĽA

- spôsobilosť na právne úkony
- vek nad 18 rokov
- odborná spôsobilosť a pedagogická spôsobilosť (asistent pedagóga spĺňa požiadavku odbornej spôsobilosti a pedagogickej spôsobilosti, ak získal úplné stredné vzdelanie alebo vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa a absolvoval doplnujúce pedagogické štúdium)
- ovládanie štátneho jazyka
- zdravotná spôsobilosť
- bezúhonnosť

INDIVIDUÁLNY VZDELÁVACÍ PLÁN

- je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so ŠVVP
- vypracováva ho triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne v spolupráci s asistentom učiteľa a rodičmi
- schvaľuje ho riaditeľ ZŠ
- opečiatkuje a podpíše ho aj pracovník CPPPaP
- podľa odporúčaní štátnej školskej inšpekcie IVP podpisuje riaditeľ školy, špeciálny pedagóg, triedny učiteľ a rodič

IVP OBSAHUJE

- konkrétny popis rozsahu, priebeh a formu poskytovania pedagogickej starostlivosti integrovanému žiakovi vrátane odôvodnenia
- špecifikácia vzdelávacích cieľov, časové rozmedzie učiva, pedagogické postupy, formy hodnotenia
- zoznam rehabilitačných, kompenzačných a vzdelávacích pomôcok, učebníc a ďalších pomôcok potrebných na vyučovanie
- IVP sa pravidelne prehodnocuje, spravidla polročne

NÁŠ TIP! HRA NA OBCHOD

Matematika býva u detí s DS často kameňom úrazu. Zvládnutie jej základov je však pre bežný život zásadné. Výborným tipom je hra „na obchod“, ktorú sme zaviedli v našej základnej škole. Obchod máme otvorený vždy v piatok na hodine matematiky. Na zadných laviciach máme povykľadané obaly z reálneho tovaru (od mlieka, šampónu, tuniaka, mydla, jogurtov...), pripravený košík na nákup, v malej pokladničke uložené „peniaze“. Žiak s DS si oblečie plášť a spolužiaci, ktorí vyrátajú správne príklady na tabuli si za odmenu môžu ísť nakúpiť. Vyučovacia hodina narušená nie je, pretože nakupovanie je pokojné, potichu a bez vyrušovania. Pri nakupovaní sa učíme komunikovať, pozdraviť, privítať zákazníka a pri počítaní používame sčítovanie a malú násobilku. S obchodom chceme pokračovať aj v ďalších ročníkoch, kde by sme využívali porozumenie učiva s desatinnými číslami, zlomkami či percentami.

„...SME INÍ, ALE SRDCE MÁME NA SPRÁVNOM MIESTE...“

KONTAKTY:

ZŠ Andreja Radlinského, Školská 694, 908 01 Kúty, email: zsradlinskeho@gmail.com, tel.: +421 34 6597808. **Spoločnosť Downovho syndrómu na Slovensku**

Tallerova 4, 811 02 Bratislava - Staré mesto, email: ds@downovsyndrom.sk, tel.: +421 903 634 396